

СІЧЕНЬ

ISSN 0132-4462

1985

№1

ПЕРШЕ

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

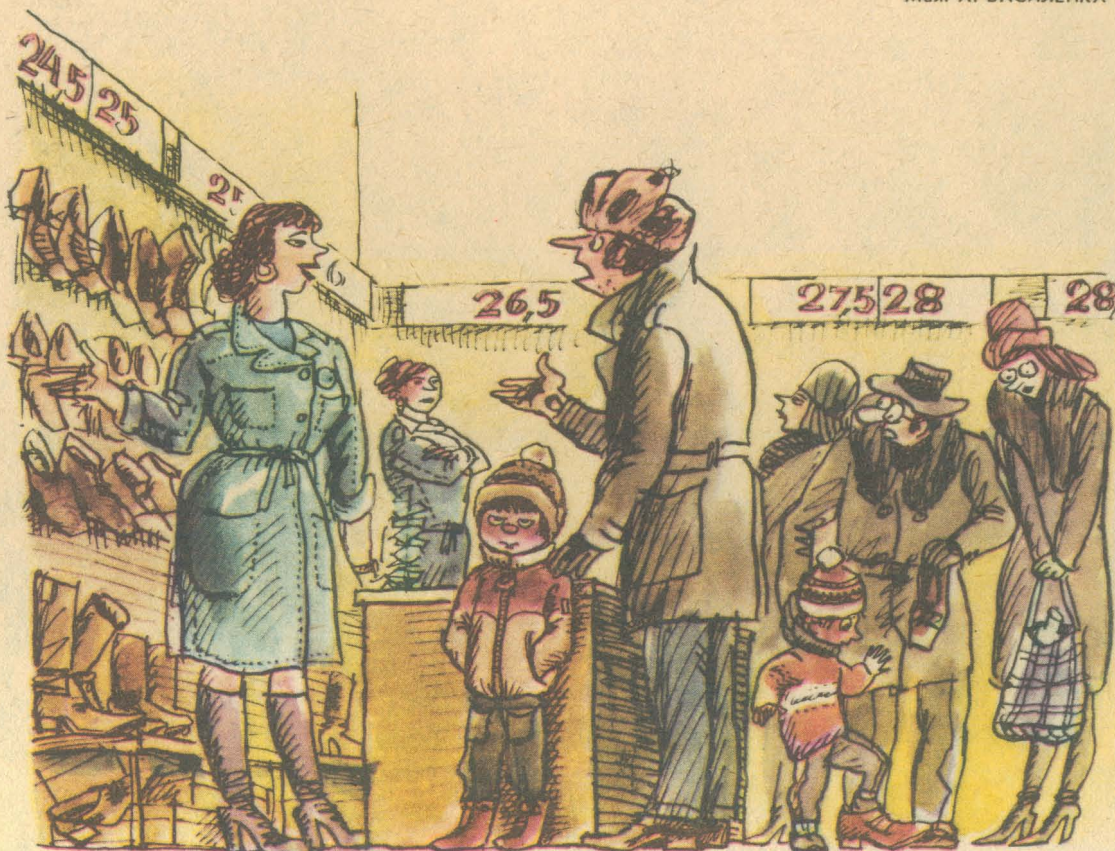

— А цих я забираю з собою. Тобі без них значно легше працюватиметься.

«Чим, як не грубими прорахунками, пояснюється явна нестача в продажу добротного взуття, особливо дитячого!»

К. У. ЧЕРНЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— А менших розмірів дитячого взуття у вас немає!
— Беріть що є. Діти, знаєте, тепер швидко ростуть. От, можливо, тоді малих розмірів буде навалом, а великі зникнуть. Отож беріть.

«Очевидно, корисно продовжити спрощення апарату управління, скорочення надмірної звітності, різного роду паперотворчості».

К. У. ЧЕРНЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Бюрократичний ріг паперового достатку.

ПЕРЕМОЖЦЯ НАЗВАНО

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА область. (Кор. ТАП). Нещодавно у радіотелеательє міста Дніпродзержинська, котре знаходиться у районі соцістечка, завершився конкурс на найтерплячішого клієнта. Переможцем визнано В. Гнездилова. Ще у лютому 1984 року здав він до ательє свій магнітофон «Ельфа-332» та стереонавушники і рік терпляче чекав, коли ж майстри їх поладять.

Як переможця конкурсу В. Гнездилова привітав сам заступник генерального директора обласного об'єднання «Побутрадіотехніка» тов. Карякін, який у свій час також обіцяв терплячому замовникові прискорити ремонт. Привітала переможця і адміністрація ательє. Вона надала йому право у будь-який час забрати свою апаратуру в тому ж вигляді, в якому її колись було принесено до майстерні.

ТОРГОВЕЛЬНИКИ-ПЕДАГОГИ

КИЇВ. (Кор. ТАП). Виховання підростаючого покоління — справа кожного. Не стоять осторонь неї і працівники торгівлі Мінського райгастрономторгу. Так, у дворі будинку № 56, що по вулиці Героїв Сталінграда, вони встановили пивну діжку. І тепер малюки здобули можливість виховуватися на яскравих негативних прикладах. Чуючи лайку та спостерігаючи за бійками нетверезих, діти на власні очі бачать, якими не треба бути.

СПРОСТУВАННЯ ТАП

Останнім часом у Краснопілському районі на Сумщині тільки й розмов, що через річку Псьол, між селами Миропілля і Запсілля, от-от буде воздвигнуто неймовірної краси міст.

ТАП уповноважений заявити, що розмови про дивовижну красу мосту, а тим паче про те, що його от-от збудують, безпідставні, оскільки навіть сам начальник сумської дільниці управління № 8 тресту «Укршляхмостобуд» В. В. Підгорний не знає, коли ж нарешті мостобудівники візьмуться освоювати виділені на міст кошти.

ДЛЯ ОПЕРАТИВНІШОГО КЕРІВНИЦТВА

ЛЬВІВСЬКА область. (Кор. ТАП). На ім'я начальника Яворівського райвузла зв'язку В. В. Рудейка надійшов лист від правління колгоспу «Дружба» цього ж району, в якому висловлюється щира подяка за надану зв'язківцями технічну можливість оперативнішого керівництва господарством. Змонтувавши колгоспну АТС, вони так відрегулювали її, що всі телефони включаються в роботу одночасно, і тепер голова правління може проводити наради як по селектору, не виходячи з кабінету і не скликаючи потрібних працівників до себе.

Начальник райвузла В. В. Рудейко висловив подяку за подяку і запевнив, що інтереси сільськогосподарського виробництва для нього — над усе.

НЕЗМІННИЙ ПРИНЦИП

ВІННИЦЬКА область. (Кор. ТАП). За принципом «З миру по нитці — управлінню план» працює Гайсинське міжрайонне ремонтно-будівельне управління. Уклавши із замовником угоду на будівництво якоїсь господарської споруди і взявши гроші, воно й не думає виконувати замовлення. Зокрема, одну таку нитку вартістю в дві з гаком тисячі карбованців управління здерло в 1982 році з мешканця Гайсина М. І. Поворознюка, пообіцявши за лічені місяці ошчасливити його новосіллям, якого той чекає і досі.

Характерно, що за цей період помінялося керівництво управління, але принцип залишився незмінним.

Школа не передового досвіду

Але спершу про досвід передовий, хоч і не про школу, а про дитячий садок.

Поїдьте на Івано-Франківщину у Надвірнянський район, і помилюйтеся на дитсадок, сотворений руками працівників Надвірнянського лісокомбінату. Для любителів статистики — садок на 260 дітей. Словом, усе, сотворене в цьому садку, розраховане на індивідуальні уподобання і дітей, і дорослих.

Бігцем по деталях: кожна група має окремий вихід і окреме оформлення, і кожна група має ніжні поетичні назви: «Сонечко», «Гуцулочка», «Рожева» і т. д. Територія дитсадка — це маленький заповідник флори Карпат і Прикарпаття. Не забули будівельники дитсадка висадити навіть суто гірську, вершинну квітку — едельвейс.

А тепер уявімо на хвилинку, що все зостанеться без змін, а котрийсь із «випускників» цього чарівного дитсадока стане учнем школи (нещодавно збудованої) в селі Гвізд.

Ось тут-то й почнеться розповідь про школу не передового досвіду. Тобто, про школу, збудовану в селі Гвізд Надвірнянським міжколгоспбудом... Трохи історії. Ще в 1979 році колишній голова колгоспу (нині голова райплану і заступник голови райвиконкому) т. Одокій Д. Д. розпочав будувати

школу на 624 учнівських місць. Почалося будівництво і... як бачите, трохи затягнулося, оскільки доводиться писати про нього всередині років вісімдесятих.

Настав час репрезентувати нашим читачам голову Надвірнянського міжколгоспбуду тов. Гецука Григорія Дмитровича.

Так і підмиває сказати: «Григорію Дмитровичу, а чом би вам було, перш ніж школу вивершувати, та трохи придивитися, як працюють ті хлопці, що вищеописаний дитсадок спорудили?»

Але що нам дає право повчати т. Гецука Григорія Дмитровича? Оскільки його на такому посту затверджено, то виходить, що він не вчорашній!

Не вчорашній, то не вчорашній, а от...

Ви, вельмишановні товариші, мабуть уже згадали, що коли б школа в с. Гвізд була збудована як слід, про це писалося б деінде, але не в «Перці». А то ось «Перцеві» доводиться розповідати про цю школу.

І він розповідає таке. Спершу вчорашності: 1 вересня 1984 року на мітингу, скликаному біля школи (оце вже «перчанський» досвід: чим менші досягнення, тим гучніший мітинг) під бурхливі оплески з рук у руки — з рук тих, хто будував, у руки тих, то викладатиме тут і вчитиметься, — було

передано ключі як символічні, так і натуральні.

А тепер коротенький репортаж нашого кореспондента, який побував у цій школі наприкінці осені 1984 року, покликаний численними листами батьків учнів. Отже, таке: вестибюль і гардероб не упорядковані, тут під стінами лежить устаткування. Ідальня недобудована, коли запалає вогонь у плитах — важко сказати. Поки що діти бігають попоїсти в кафе «Левада», спостерігаючи, як дяді закушують гіркі сто п'ятдесят грамів.

Та це дрібниці. Гірше, що не працювало опалення, не було води. Подвір'я школи практично не упорядковане. До будівництва очисних споруд ніхто ще й мізинцем не торкався.

Відверто кажучи, відкривати школу без опалення, води, очисних споруд, ідальні, та ще й відкривати з такою помпезністю — якось трохи дивно, але акт про прийом школи підписали всі члени державної комісії, хоча... заховавшись за фіговий листочок оцінки «задовільно». Дивно, що підписав цей акт і голова місцевого колгоспу Соляр Ярослав Іванович.

Словом, коли приїхав наш кореспондент, подивився і побачив усе вищезгадане, то його запевнили, що... Ну що в таких випадках кажуть? Кажуть, що недоліки будуть ліквідовані. Це редакція і сама знає. Але коли? Скільки часу треба Надвірнянському міжколгоспбудові, щоб ліквідувати те, що слід ліквідувати? Це — одне. А друге — чи ця школа в практиці міжколгоспбуду буде останньою в плані не передового досвіду? Чи ще щось таке спорудиться, що в плані передового досвіду аж ніяк не назовеш?

Г. ЛОЗУН

ГРА У ПІЖМУРКИ

Не інакше, як у районному центрі Білявці, що на Одещині, місцеві зв'язківці опалюють службові приміщення листами, адресованими своєму ж, Білявському райвиконкому. Або ж складають їх у якомусь закарпелечку райвузла зв'язку, а потім вимірюють на дефіцитну літературу по лінії «Вторсировини».

А що ж іще накажете думати, коли варто надіслати голові райвиконкому В. С. Бендюку чиню-небудь скаргу з проханням розглянути її і вжити заходів, як вона безслідно зникає. І редакційним нагадуванням, навіть посланим рекомендованим листом, випадає така ж доля.

Правда, є в обох згаданих вище версіях окремі моменти, котрі дозволяють припустити, що зв'язківці тут ні при чому, бо «собака» закопана у канцелярських надрах самого виконкому. Так, наприклад, іще в лютому минулого року на ім'я товариша Бендюка було надіслано лист інваліда Великої Вітчизняної війни П. І. Чалика, який просив, урахувавши стан його здоров'я, підсоби́ти з установкою квартирного телефону, оскільки причетні до телефонізації особи не дуже поспішають йому назустріч. Минув місяць — не чути щось із Білявки звістки,

що товариш Бендяк сприйняв близько до серця прохання інваліда війни. Шлемо ще одне нагадування — мовчить Віталій Степанович, шлемо друге — той же ефект, шлемо третє... Ми вже на пошту почали грішити, коли це після енного нагадування у червні обізався голова виконкому: на ваш такий-то номер повідомляємо, що квартира гр. Чалика П. І. телефонізована. Виходить, розшукали-таки лист номер такий-то.

Це — перший момент на користь зв'язківців. Є ще й другий. У березні громадянин Загороднюк написав нам про те, що у селі Вигодянському зібрали з людей гроші на асфальтування вулиць, а самого асфальту щось не видно.

— Шановний товаришу Бендяк, — попросила письмово редакція, — надсилаємо вам лист: розберіться, будь ласка, що там і до чого.

Не зважив Віталій Степанович і на звертання

«шановний», і на делікатне «будь ласка» — три місяці мовчав. Лише після нагадування відгукнувся: ніякого, мовляв, листа громадянина Загороднюка виконком не одержував.

«Все може трапитися», — подумали ми і тут же написали Віталію Степановичу: у листі такому-то йшлося про те-то. І стали чекати відповіді. Та, видно, швидше можна одержати звістку від якоїсь інопланетної цивілізації, ніж від В. С. Бендюка — належного ставлення до листів і скарг трудящих. Тому тішимо себе надією, що хоч один примірник з великого тиражу «Перця» потрапить на очі товаришам з Одеського облвиконкому, а вже вони зуміють якимось чином умовити Віталія Степановича відповісти редакції на цей та іще ряд листів, похованих у райвиконкомівських кабінетах.

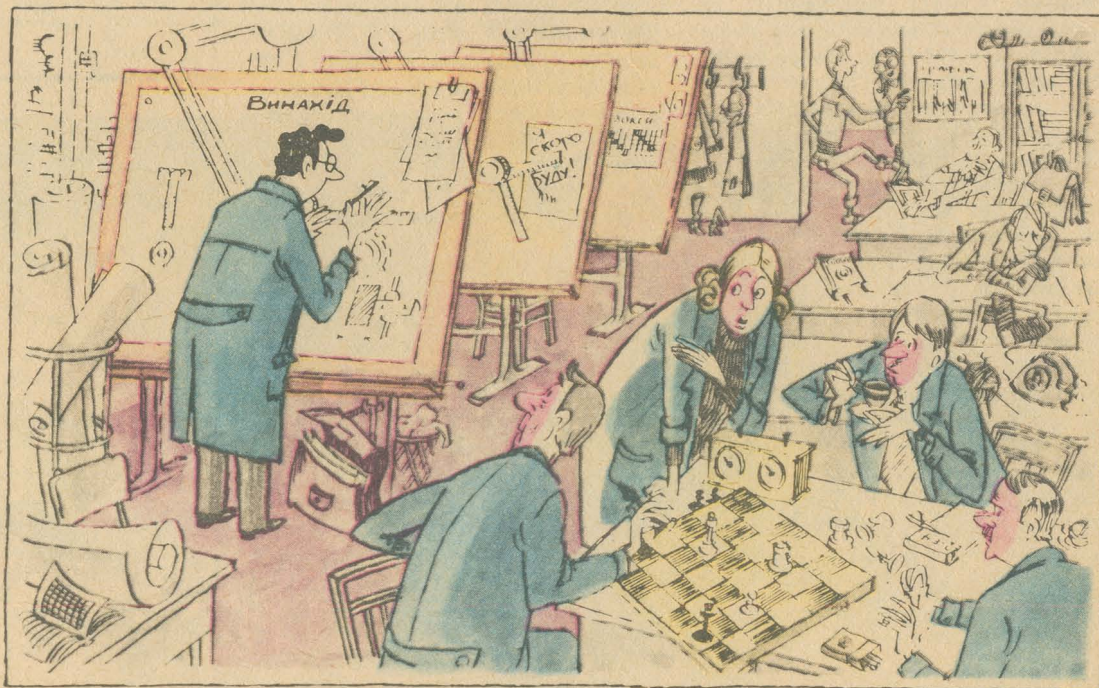
В. ВОВЧЕНКО.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Скільки кутків має кімната? Правда ж, дивне запитання? Бо навіть не дуже обізнаний з арифметикою дитсадківець, і той миттю скаже: чотири.

А от приміщення яйцескладу чорнухинської заготконтори (Полтавська область), уявіть собі, має лише три кутки. Колись, щоправда, був і четвертий, та він давно завалився. Про цей трикутковий склад Перцеві написали робітники заготконтори. А ще вони повідомили про те, що й підлога у ньому провалюється, що на шкірскладі відсутня електрика, що в забійному пункті немає ні вікон, ні дверей, а директор заготпункту М. В. Шкирида на всі прохання робітників створити їм, зрештою, нормальні умови для праці незворушно відказував: «Ось із першого числа візьмуся». Тільки ніколи не уточнював, з першого числа якого місяця чи року він це збирається зробити.

Скаргу робітників на прохання Перця розглянув Чорнухинський райком партії. Секретар райкому тов. Ю. Бойко повідомив, що М. В. Шкириду з роботи звільнено, а правління райспоживспілки зобов'язано, по-перше, — впорядкувати усі приміщення, добудувати водопровід, підвести електрику до шкірскладу, а по-друге — збудувати новий яйцесклад і побутову кімнату.

— Усе ж таки треба запитати для годиться, над чим він працює. Незручно ж — ми його співавтори...

Мал. В. ЧМИРЬОВА

Вельми неприємно почувати себе невігласом. Час тепер такий, що треба вміти у різних закандзьобистих питаннях тямити. Або, принаймні, вміти створити враження, що тямить. А для цього слід, як мінімум, відповідним лексиконом оволодіти.

От, приміром, у специфіці залізничі донедавна мало хто розумівся. На рахуючи, звичайно, самих залізничників, для яких різні там хопери чи думпкери були такими ж простими поняттями, як для нас — борщ чи каша. А от для багатьох посадових осіб з організацій, які безпосередньо не були причетні до залізничного транспорту, а лиш користувалися послугами залізничі, той самий думпкар залишався таємницею за сімома замками. Маю на увазі керівників деяких промислових підприємств Харківщини. Так от, почували вони себе невігласами, почували, і це їм, зрештою, набридло. Немає дурних, вирішили вони. І геть усі чисто взялися штудіювати відповідні положення та інструкції, гортати довідники та посібники. На деяких комбінатах та заводах, кажуть, зачитали їх до дірок. Про все на світі довідалися. Взнали, що таке ресори та букси. Вичитали про рейки і шпали. Коротше, теоретично підкувалися так, що й дисертацію захистити можна. Стосовно ж практики...

З нею на Харківщині трапилось ось таке. То тут, то там стало чути, як жалібно тріщать залізничні вагони. Якби ж лише тріск линує, то це ще півбіди, а то з деяких підприємств такий гуркіт та скрегіт чувся, що аж вуха закладало. То мало не щодня з рейок сходила і перекидалася, як той казав, дригом, залізнична техніка. Уточнимо, що сходила і перекидалася вона на під'їзних коліях підприємств. Відзначимо також,

що гуркіт отой і скрегіт нині не вельми псує нервову систему окремим керівним товаришам. Бо тепер вони знають, що й до чого, як класифікувати. Мабуть, той самий теоретичний багаж дається взнаки.

Коли, скажімо, однієї чудової днини на Харківському заводі залізобетонних конструкцій № 9, що його очолює Леонтій Павлович Бойко, легесенько шарабахнули відразу два вагони, а третій пустили під укіс, заводські теоретики відразу визначили, де воно тонко. Майже одноставно віднесли ці аварії на рахунок його величності випадку. Мовляв, теорія ймовірності. Якийсь вагон перекинеться, а якийсь на рейках залишиться. Правда, самі рейки на заводі можна годинами шукати і не знайти, бо вони на добру чверть присипані землею. Але це, як той казав, діло третє.

Іван Олексійович Золотих, директор виробничого об'єднання «Вторчормет», також з великим знанням справи може цілу лекцію години на три з гаком прочитати про те, які мають бути під'їзні колії. Як треба, то й схему відповідну намалює.

— Під'їзні колії повинні перебувати у відмінному стані! — така його непохитна думка. А на практиці директорів не раз і не два доводиться підписувати документи про залізничні аварії на керованому ним підприємстві.

Щедро трощать вагони і на Балаклійському цементно-шиферному комбінаті, де за їх використання відповідає заступник директора Євген Степанович Литвин. І не по одному вагончику, а цілими групами. Мовляв, чого вже там розмінюватися на дрібниці. І трощать так, що у залізничних депо інколи місця для поламаних вагонів не вистачає.

Та й звідки те місце візьметься, коли на підприємствах на вагони дивляться, як на чортійцю. Аби тільки розвантажити, а там нехай вони хоч без коліс чи бортів до залізничної станції чугикають.

Працівники ремонтних служб Південної залізничі тільки встигають ахати й охати, коли чергова партія побитих та поламаних вагонів прибуває у депо. То за одним рипом перекинуть відразу п'ять обкотишовозів на домобудівному комбінаті № 1 (начальник Олександр Іванович Юдін), то на гіпсовому заводі (директор Віктор Миколайович Кришталь) начебто жартома пустять з рейок вагончик-другий.

Загалом лише за шість місяців цього року промислові підприємства, які обслуговує Південна залізничі, пошкодили близько півтисячі вагонів. Їх ремонт обійшовся у тридцять з гаком тисяч карбованців.

Зате нині жоден директор заводу чи комбінату ні за які бублики з маком не скаже примітивно: «Перекинувся вагон», а зі знанням справи мовить: «Маємо сходження з рейок». І колеса вагонів вони колесами не називають, а тільки «колісними парами». Теоретичний багаж — велика сила. Хоч і на козі, а таки верхи.

Харківська обл.

І. ЛАГОЗА.

НАШЕСТЯ

ГУМОРЕСКА

Чого лише не трапляється у передноворічні ночі! Інколи таке, що ні в яких фантастичних книжках не зустрінеш...

Вертав я оце від приятеля після однієї з попередніх зустрічей Нового року. Справа вже далеко за північ була. Іду собі, настрої, після не пам'ятаю скількох чарок, як ото в пісні: «нам нет преград ни в море, ни на суше».

Доходжу до перехрестя, де отой підвальчик, що «жіночими слізьми» кличуть, коли це — гульк: з неба літає блюдо спускається. І так стрімко летить, що я не зчувся, як воно мене по потилиці зацідило.

Чортихнувся я подумки, мовляв, високорозвинена цивілізація, а не бачить, що на брата по розуму пре.

Не встиг оговтатись, як на мене цілий сервіз отих блюдець понісся. Ну, думаю, не інакше, як нашестя. І хитро ж усе зроблено — саме в таку ніч, коли наша пильність притуплена, десант висадити!

Першим моїм наміром було в міліцію заявити. А потім подумав — не можна. Бо отих марсіян

чи заберуть, а мене в такому стані загребуть точно.

Отож поки я розмірковував, більшість інопланетної армади вже приземлилась. Правда, дещо невдало, всього два чи три блюдця цілими залишилися.

— Ага, — кажу собі, — так ви і пілотувати, брати мої милі, до пуття не вмієте. Раз так, то я вас голими руками візьму.

Нахилився я над тими витворами пришельців і тільки хотів їх до рук прибрати, коли це за спиною:

— Ану поклади на місце! І не чіпай чужих речей, ханиго нещасний! Думаєш, як я з чоловіком серйозно побалакала, так цим уже можна скористатись для власних цілей?!

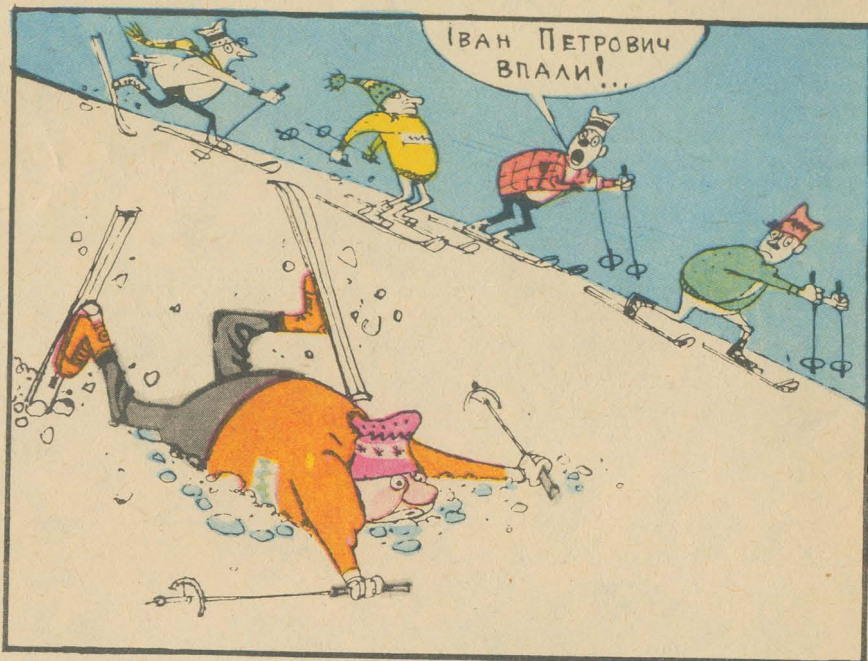
І міцна жіноча рука вихопила з моїх рук залишки чайного сервізу на дванадцять персон.

...Ця пригода зіпсувала мені весь настрій. Чомусь пригадалося, що вдома на мене теж чекає дружина, а у серванті стоїть столовий сервіз на двадцять чотири персони...

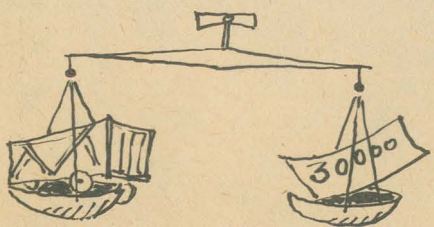
Віктор СЕЛЕЗНЬОВ.

м. Мелітополь.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Дружний колектив.

Буває іноді, природа наділить людину гіпноотичними здібностями, а вона про це навіть не підозрює. Не підозрював і Кургуз А. Д., аж доки не опинився у кріслі директора Путивльського міжгосподарського інкубаторно-птахівничого господарства. Дізнавшись, що тепер у ньому сидить магічна сила, Кургуз став витворяти чудеса. На вулиці Луначарського він затіяв будувати особняк для свого сімейства корисною площею 112 квадратних метрів. Велоса будівництво, звичайно, за державний рахунок. А згодом син Кургуза якимсь чудесним способом опинився на посаді зоотехніка інкубаторно-птахівничого підприємства, хоча не мав відповідної освіти.

Про ці та інші зловживання Кургуза і йшлося у фейлетоні «Курник для директора, або адміністративний гіпноз», вміщеному у № 15 журналу.

Після виступу Перця голова виконкому Путивльської райради (Сумська область) С. В. Шулєга повідомив, що критику визнано справедливою. Рішенням бюро райкому Компартії України Кургуза А. Д. з партії виключено. А народний суд засудив його до двох років виправних робіт з конфіскацією майна та заборобою займати матеріально-відповідальні посади. За безконтрольність при будівництві Кургузом особняка начальнику відділу капітального будівництва районного управління сільського господарства Панку Г. Д. оголошено догану.

Почули свіжину...

● Сумління, яке його гризло, виявилось беззубим.

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

● Хто не працює, той не їсть. Але скільки можна пити!

● Знайшов себе, а на роботі його й досі шукають.

КОРОТКО КАЖУЧИ

● Якщо голова порожня, легше задирати носа.

● Взявся за голову. За розум братися було вже пізно.

Олександр ВИСОЧАНСЬКИЙ.

● Спеціалізація: валяв ученого дурня.

● Добра душа: останню відповідальність із себе зніме, не пожаліє.

● Щоб ходити на голові, не обов'язково її мати.

Олександр МИХЕВ.

ЯК БУТИ СОЛІДНИМ

Питання це, треба сказати, не таке вже й пусте. Кому з нас, скажіть, не хочеться, щоб тебе сприймали всерйоз, рахувалися з твоєю особою? А надто, як потрапляєш у керівні кадри: тоді здаватися значущим, серйознішим — аж-аж-аж як свербить. А от як його швидше набутти, отого солідного вигляду, — кат його знає. Спеціальної літератури з цієї галузі в бібліотеках нема. Кожен ставай солідним як можеш. Мені здається, що вченим людям давно, давно вже час впритул зайнятися цією пекучою проблемою. Бо без керівництва, без науково обґрунтованих вказівок — просто біда...

Візьмемо, наприклад, таку царину, як ветеринарія. Чим, по-вашому, належить займатися сільському ветлікареві? Ну, ясно чим, скажете ви, — опікуватися громадськими та приватними Лисками, Хавроніями і Зозулястями — аби вони спрагненько собі мукали, рохкали та кудкудахкали, на радість своїм господарям, і щоб ніяка холера до них не чіплялася. Здавалось би, роботи — під саму зав'язку. Але ні! У деяких інстанціях міркують по-іншому. Що це буде в біса за сільський ветеринар, гадають вони, якщо він не поважатиме свого начальства? А як він його поважатиме, якщо постійно не відчуватиме, що воно в нього є?

І — дають відчувати.

Є така форма звітності — «№ 2-вет» — про незаразні хвороби тварин. Там, на чільному боці бланку, чорним по білому надруковано: «поштово-квартирна». Себто, скласти цей звіт і відсилати поштою

у райцентр ветеринарові треба раз на квартал. Але керівники нашої районної ветеринарної служби вирішили, що цього мало. І ото, щоб їхнім підлеглим служба медом не здавалася, вони примушують їх подавати цей звіт щомісяця.

Щомісяця ж, а не поквартально, вимагає від нас районне начальство складати й звіти про профілактику незаразних хвороб тварин: йому, начальству, здається, що за такої умови профілактична робота в районі буде значно ефективнішою, а саме воно, обклавшись непотрібними папірцями, матиме куди статечніший і солідніший вигляд.

Далі. За існуючим положенням, до звіту про заразні хвороби вимагається прикладати список тварин, які належать тільки громадянам. А наше ветеринарне начальство каже: каші маслом не зіпсуєш, давай складати списки усіх без розбору: і приватних, і громадських!

І ми складаємо. Дякувати долі, грамотні.

У серпні минулого року ми вакцинували 531 голову молодняка великої рогатої худоби. З них усі позаминулорічні бички носять номер 03, а минулорічні — 04. Так у моєму списку набралось 79 номерів 03 та 322 номери 04, та 130 номерів індивідуальних! Кому, навіщо потрібен цей довжелезний список з десятками, сотнями однакових номерів?.. У тих нескінченних стовпчиках цифр не те, що рідне керівництво, — сам премудрий Соломон голову зламав би! Та ніхто в них, ясна річ, і не заглядає. Списки ті одержуються, розконвертовуються і акуратно підшиваються в тежки. У трьох примірниках. Перший підшивається у райветстанції, другий — у дільничній ветлікарні і третій підшиваю я сам. Підшиваю сумлінно. До кінця року у мене тих паперів набирається ціла гора!.. Бува, прибігає до мене схвильована доярка: «Ой, лікарю, допоможіть, у моєї Мотоцикли вим'я вогнем горить!»

А я їй відповідаю: «Шановна Явдоху Андріївно, зрозумійте мене правильно і трошечки зачекайте! У вашій Мотоцикли вим'я все одно повністю не згорить — щось та залишиться. Але якщо я, не доведи господи, вчасно не представлю у ветстанцію списку з усіма цифрами, постраждає усе тваринництво району. Ось так!» Доярка робить великі очі і навшпиньках виходить.

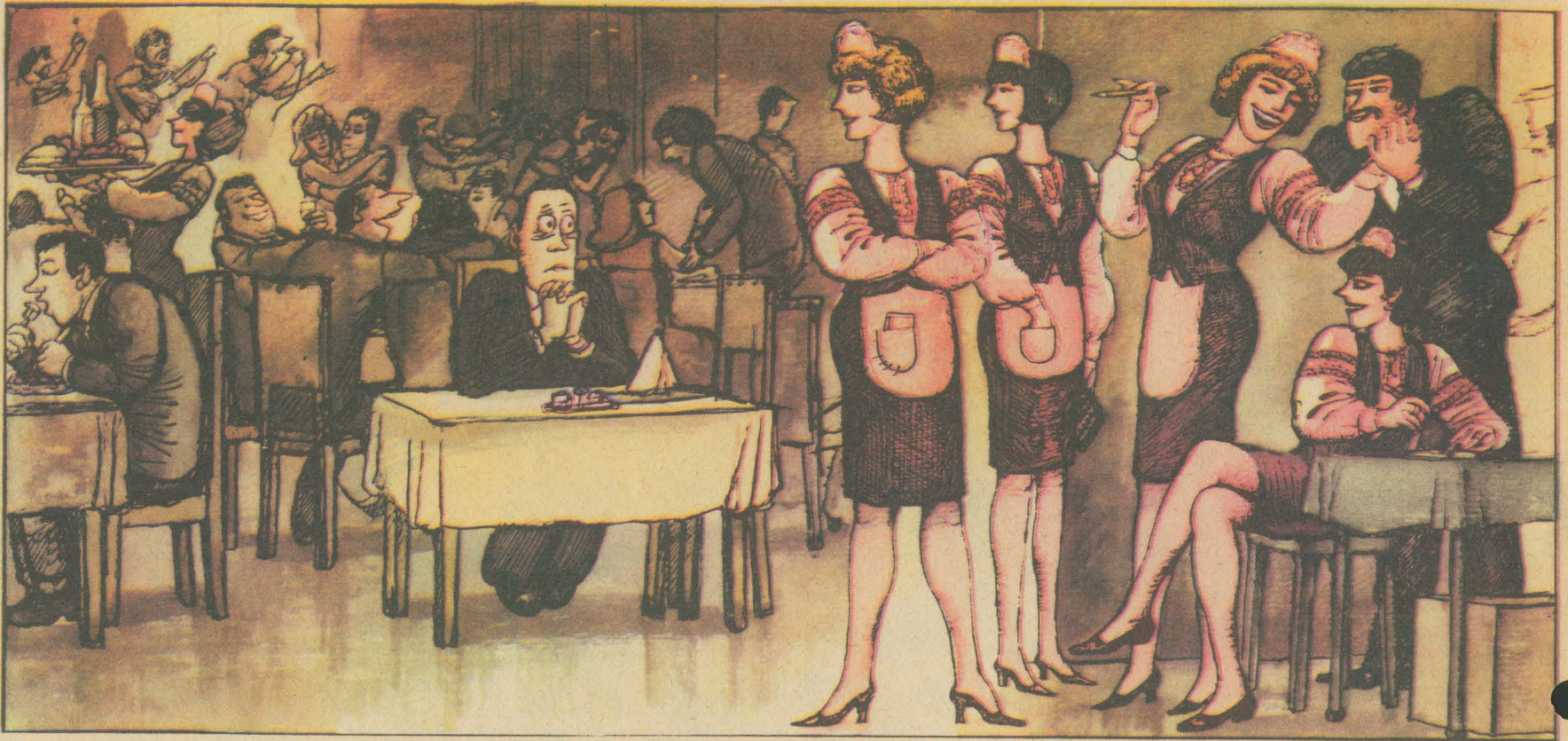
Ще років сім тому мав я розмову на цей предмет з колишнім головним ветлікарем району товаришем Кузніним Олексієм Єгоровичем. То він відповів мені безапеляційно: «Сказано — пиши, значить, пиши, а для чого — не твоя турбота». І ми пишемо. Пишемо серйозно, у трьох примірниках. Щороку, щокварталу, щомісяця. Для порядку. Для підшивки. Для солідності.

Біда нашні карельські кедри й сибірські сосни! Красуватися б вам під сонцем і шуміти могутніми кронами. Але неминуче гряде ваша фатальна година: належить іти вам під безжалісні зуби дробилок. Адже для цифр вимагається просторе паперове поле. Їх багато, отих цифр. Їх мільйони.

А без них — де ж набратися її, тієї солідності, деяким керівним товаришам?!

І. АНТОНОВ,
ветлікар колгоспу «Україна»
Білогірського району
Кримської області.

— І до чого мені отой тип остогид: уже другу годину з мене очей не зводить!..

Давно, ех, як давно людина стояла навколішки перед природою! Відійшли у минуле й ті часи, коли вона висунула на порядок денний лозунг, що від природи нічого ждати милості, а треба брати її за петельки. Зате нині маємо вияв глибокої турботи про природу. Заповідники створюємо. Різних представників фауни і флори у Червону книгу заносимо. Про екологічну рівновагу дбаємо. А що вже промисловість затиснута у лещата різними природоохоронними законами, інструкціями та параграфами, — то тут, здавалось би, і маленькі заводики, й індустріальні гіганти повинні боятися дихнути на навколишнє середовище, а не те, що підкопчувати його димами чи отруювати стічними гідотами.

А тепер перенесімося у Баштанський район на Миколаївщину, а точніше — на берег річки, не такої уже й малої річки Інгул, що пересікає пів-Кіровоградщини, Миколаївщину і впадає в Південний Буг. Огляніться навколо: правда ж, краса неписана? Так і хочеться розправити плечі і вдихнути на повні груди! Стійте-но! Плечі розправити можете, а вдихати — боронь боже! Ага, не послушали! Бачите отой повноводний потічок, що впадає в Інгул? Так він бере початок з переповнених накопичувачів Баштанського міжгосподарського підприємства по відгодівлі свиней «Колгоспживпром». Чому вони переповнені? А тому, що ніхто їх ніколи не чистив і навіть у них не заглядав. А чому ніхто не заглядав? Та тому, що у директора підприємства товариша Стрельченка за природи живої ваги свинопоголів'я районне і вище керівництво мало не кожного дня питає, скільки там кормоодиниць на кожну голову припадає, уточнює, а от чому таке свинське ставлення до річки і навколишньої природи, як той казав, має місце, — ніхто не цікавився.

Втім, тут, видно, спрацьовує хитрий психологічний фактор. От запитали дозорці того ж таки Анатолія Наумовича Стрельченка, чи любить він природу, — відповів категорично: люблю! Ще й як любить! Гарячими слізьми вмивається, почувши, що в та-

ХИТРИЙ ФАКТОР

кому-то районі Світового океану порушена екологічна рівновага і підводній фауні та флорі загрожує небезпека. І навпаки, опиняється на сьомому небі від радості, довідавшись, що малочисленне поголів'я архарів, занесених у Червону книгу, збільшилося на одне архареня.

В-і-н — губитель природи?! Та ви що?! Нехай вам за такі слова язик відсохне! Подивіться, он квітничок на території комплексу розбито. Рибки в акваріумі плавають. Гноївка в Інгул тече? Де? Ото там? Хіба ж то гноївка? То ж майже джерельна вода! Покуштувати? Ну, може, й не зовсім джерельна, але скільки її там. Інгул он який великий, повноводний, а Південний Буг іще більший і ще повноводніший...

І голова правління облміжколгоспбуду В. Р. Федоров образиться, якщо йому бодай натякнути не те що про нелюбов, а навіть про байдуже ставлення до охорони природи.

— Та ви що? — також вигукне він. — Та я за все своє життя жодного недокурка мимо урни не кинув, щоб не забруднювати навколишнє середовище!..

Аргумент? Аргумент. Правда, керований товаришем Федоровим облміжколгоспбуд уже восьмий рік вовтузиться з будівництвом накопичувачів органічних добрив у комплексі очисних споруд на фермі колгоспу імені Щорса Вознесенського району, а тим часом гній тече у яр, звідти — у найближчу річку чи ставок. Але то, знаєте, перше, робота. По роботі всяке буває,

а особисто він, Василь Романович, природу любить. А по-друге, найближчий від ферми яр — це вам не Асканія-Нова, і не якась там перлина степу, де ростуть рідкісні трави і кущі. Нехай тече.

У цьому плані і до керуючого трестом «Миколаївсьільбуд» С. А. Кучера та його підлеглого, начальника пересувної механізованої колони № 316 В. І. Кафтана особливих претензій не висловиш. Ніхто, принаймні, не бачив, щоб вони глушили толом рибу, або виливали у річку отруйні хімікалії, рубали дерева чи ганялися на автомашинах по озимині за зайцями. Щоправда, трест ледь наполовину освоює кошти, виділені на будівництво природоохоронних об'єктів області, але ви спитайте: хто чув, щоб Степан Анатолійович хоч раз порадив комусь, ну, хоч би тому ж начальникові ПМК-316 В. І. Кафтану:

— Та плюньте ви на ці природоохоронні об'єкти!

Ніхто подібного не чув. І якщо згаданий вище товариш Кафтан успішно плює на споруджувані мехколоною комплекс очисних споруд для Ново-Одеського сирзаводу, так це не тому, що він не любить природу, а лише тому, що сиру терпіти не може. Тому за добру третину об'єктів, що входять у комплекс (а всього їх сорок шість), будівельники іще й не бралися, хоч за графіком вони от-от мусять умивати руки.

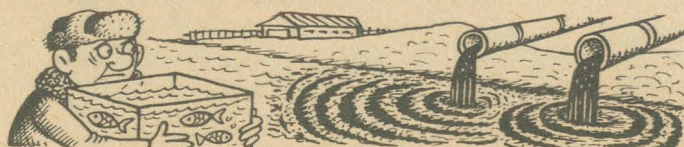
Єдині з палких любителів природи Миколаївщини, хто не може з чистою совістю і спокійною душею розпинати-

ся у своїх почуттях до неї, — так це заступник директора з питань капітального будівництва об'єднання «Миколаїврадгоспвинпром» В. К. Антонюк та начальник Миколаївської гідрохімічної лабораторії В. І. Суліма. Перший очолював комісію, яка в 1982 році приймала в експлуатацію очисні споруди потужністю 450 кубометрів на добу, збудовані для радгоспу-заводу «Ольвія» Очаківського району, а другий був її членом. Не будемо уточнювати, як стежили за ходом будівництва і за його якістю директор радгоспу-заводу В. І. Набока та головний інженер С. Є. Тартаковский. Воно й так ясно, бо те, що мусила прийняти в експлуатацію комісія, очолювана товаришем Антонюком, не витримувало ніякої критики. Але чи то з очима голови та членів приймальної комісії саме щось поробилося, чи асортимент продукції радгоспу-заводу на них вплинув, чи представники будівельників переконали комісію, що в період, коли всі так дбають про охорону природи, краще своєчасно прийняти те, що є, а потім потихеньку доводити його до пуття, ніж пояснювати, чому досі немає очисних споруд.

Словом, невідомо, який з цих факторів вплинув (а може, й усі разом), а тільки те, що комісія прийняла, втіленням турботи про природу аж ніяк не назвеш. Як не назвеш, до речі, і бережливостю. Бо користі з отих десятків тисяч карбованців, закопаних у землю, аніякісної. Так що товариш заступник директора Антонюк на відміну від інших миколаївських природолюбів у вельми делікатній ситуації опинився: про яку ж, у біса, любов до природи він може запевняти, коли через одну його закарлючку радгосп-завод «Ольвія» ніби й став власником очисних споруд, і в той же час сотні кубометрів неочищених вод фугують туди, куди не повинні були б фугувати ні в якому разі.

Втішає лише той фактор, що порівняно з «Ольвією» навіть невеликий вулкан впливає на навколишнє середовище набагато істотніше.

В. БОНДАРЕНКО.

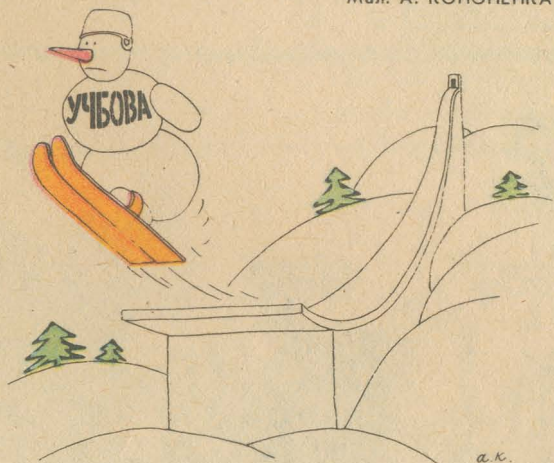

Мал. А. ПОМАЗКОВА

Жіноча доля.

Мал. А. КОНОНЕНКА

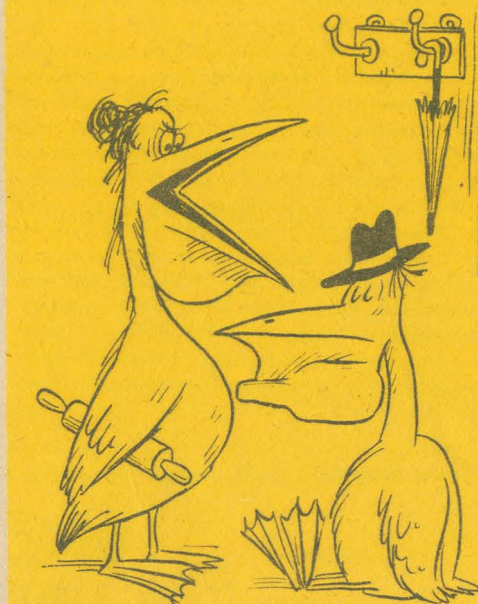
Без слів.

Мал. Т. ЮНАКА

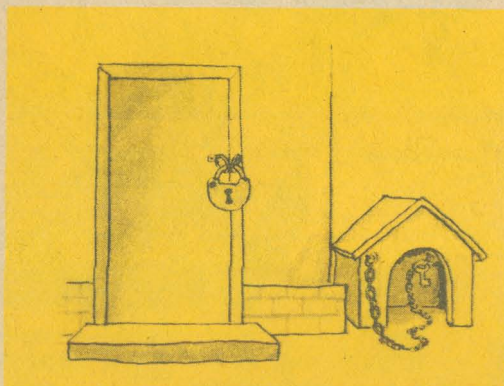

Мал. Є. МИЛУТКИ

Без слів.

Мал. А. ПОМАЗКОВА

Мал. В. САВІЛОВА

Без слів.

ЦІННИЙ ДОКУМЕНТ

ГУМОРЕСКА

— А, Зозулястий, з'явився на-
решті! Ти наче жива ілюстрація
того, як у нас справи з дисциплі-
ною. Я тебе на скільки викликав?
— На дев'яту, — кажу.
— А зараз чотири хвилини на
десяту...

І далі директор пройшовся по
низькому рівню моєї свідомості,
по безвідповідальності окремих
товаришів, яким байдуже до рідно-
го і в цілому здорового колективу.

— Та тролейбуси погано ходи-
ли, — виправдовуюся...
— Тролейбуси?!

Директор блискавично змінив
тему і досить швидко переконав
мене, що легше за все списати
особисту недисциплінованість на
об'єктивні обставини. І, як позитив-
ний приклад, навів випадок із
Іваном Івановичем, який, зрозу-
мівши, що спізнюється, симулював
на зупинці приступ грижі і примчав

на службу в машині «Швидкої
допомоги».

Мені стало соромно.

— Більше не буду, це — востан-
нє...

Директор уважно подивився на
мене і сказав, що все одно мені це
так не минеться, настав час спитати
по-справжньому і за все.

— Пиши пояснення, — наказав
він, — і з усіма подробицями...
Години за півтори я закінчив
писати.

— Гаразд, іди, — дозволив ди-
ректор. — І подумай, як житимеш
далі.

— А викликали ви мене наві-
що? — питаю.

Директор дивиться здивовано
і зосереджено вистукує пальцями
по столу.

— Вибило, — зізнається. — Слу-
хай, Зозулястий, а я справді тебе
викликав? Може, ти сам за чимось
забрів, га?

— Що ви, — кажу, — вчора уве-
чері кур'єр додому прибігав, осо-
бисто попередив — бути о
дев'ятій...

Помовчали, покурили. Увійшла
секретарка:

— Ось, Петре Сидоровичу, па-
пери підписати треба.

— Згадав! — радо кричить ди-
ректор. — Пригадуєш, Зозулястий,
ми вчора нараду проводили?

— Коли саме, зранку?

— Ні, оту, що після обіду.

— Так, — кажу, — пригадує
щось.

— То ти, часом, не прихопив
з мого столу папірець?

— Ні. А який папірець?

— Дуже цінний, — зітхає дирек-
тор, — рекомендації по підви-
щенню ефективності роботи та
збереженню робочого часу.

Юрій ВОЛКОВ.

м. Полтава.

Де та людина, котра вперше вигукнула, що ремонту квартири не побажала б навіть найзаклятішому ворогові? Чи не на благословенному Прикарпатті народився той афоризм? І чи не після того, як його автор мав необережність скористатися послугами Івано-Франківського міжрайонного ремонтно-будівельного управління, покликаного полегшувати ремонтні клопоти квартиронаймачам та власникам приватних будинків?..

Ігор Семенович Храбатин, не без допомоги профспілки, нарешті зарахував себе до неспокійного племені новоселів. І відразу ж, як то водиться, заходився впорядковувати своє помешкання. А щоб довго не вовтузитися з тим ремонтом, уклав договір зі згаданим управлінням на облицювання плиткою санвузла.

— Не хвилюйтесь, усе буде в ажурі, — запевнив щасливого новосела головний інженер Микола Іванович Гузій (а може, це був і сам начальник управління Ярослав Михайлович Городецький — нині за давністю події важко згадати). — Не встигнете й оком кліпнути, як виблискуватиме ваш санвузол кахельною плиткою.

Не забувайте про гроші!

Скільки не кліпав Ігор Семенович очима, а майстрів так і не дочекався. Бачачи, що ризикує з новосела перетворитися на старожила в необладнаному житлі узав та й сам, як умів, поклав давно завезену плитку. А що ж ремонтники-аси? Та нічого! Із замовниками вони, як видно, не звикли панькатися. Не оббиває пороги І. С. Храбатин — отже, усе гаразд. Оформимо актик на виконання отого самого договору № 60, у графі «Якість виконання робіт» виставимо оцінку «добре», а у графі «Підпис замовника» закрутимо таку-сяку закарлючку, аби не утруджувати його, багатостраждального, ще й цим клопотом. Після цього майстрові Григорію Григоровичу Бульба-

ху нічого не залишалося робити, як оформити наряд № 86, а плиточників І. Г. Третяку — щодуху помчати до каси й одержати гроші. Жителька селища Старий Лисець Галина Василівна Волосянко, тримаючи в руках договір з РБУ, сном-духом не знала, що радіатори парового опалення в її будинку давно-давнісінько вже встановлено. Йй, по наївності, здавалось, що вони лежать собі та іржавіють просто неба під її вікнами. Проте майстер Михайло Васильович Струтинський щодо цього був іншої думки. Він просто наказав підлеглим скласти акт про виконання цієї марудної роботи. А далі, як ви вже здогадуєтесь, усе розвивалося за тим самим сценарієм, що й у першому випадку.

— Сім місяців минуло, як заплатив до каси 248 карбованців, — скаржитися житель того ж селища Дмитро Васильович Гринечко, — а радіатори он і досі валяються на подвір'ї... Свята простота! Згідно з актом від 31 січня 1984 року, радіатори в оселі Д. В. Гринечка давно встановлені і справно обігрівають помешкання. А той, кому належало, давно одержав за це відповідну грошову винагороду. Ремонт житла — справа складна. І той, хто про це знає, заздалегідь готується до цього відповідального кроку в своєму житті, наполегливо освоюючи усі без винятку будівельні професії. А той, кому це заняття видається занадто непосильним, і він усе ж наважиться вручити долю свого житла в ненадійні руки фахівців Івано-Франківського міжрайонного рембудуправління, — нехай порадиться спершу з громадянами О. О. Тимчишиним, А. І. Дяковим, М. І. Доцяком та іншими, котрі ще у 1982—1983 роках уклали з тим управлінням угоди на ремонт своїх квартир... Може, після цього у товариша зникне бажання покладатися на оперативність диво-ремонтників.

— І попереджуєш їх, і свариш, — бідається

начальник обласного побутоуправління Володимир Арсентійович Лисак, котрому підпорядковано згадане РБУ. — А вони не каються.

Отак, дорогі товариші новосели і всі жадаючі ремонту власних осель. На краще не сподівайтесь. Беріть це діло у свої тверді руки. Тільки не забудьте перед цим перерахувати

енну суму ремонтно-будівельному управлінню! А то, чого доброго, його візьмуть та й ліквідують як нерентабельне. Хто тоді з вас за вашу роботу гроші братиме?!

В. СУБОТА.

Івано-Франківська область.

ОПОВІДКИ НА ТЕМУ: ПРО ХОМУ І ЯРЕМУ

ЯРЕМА НА ПІДВИЩЕННІ

Хома Яремі дзвонить в кабінет: «Скажи мені, якщо це не секрет, Підеш ти в клуб стрічати Новий рік?» А той в одвіт: «Смішний ти чоловік! Я зайнятий!.. Часу не вистає!.. Як треба, то хай сам мене стрічає!»

А Я!!

Стоїть автобус. Пасажирів — тьма. В салон пройшли Ярема і Хома. Хома дістав квитки і — водію:

«Я доберусь цим рейсом в Кілію?» А той йому: «Та що ви, друже, — ні!.. Автобус відправляється в Рені».

Ярема встав, питає водія: «А — я?..»

ЯРЕМА-ПЕРЕКЛАДАЧ

Хома Яремі ставить запитання: «Як буде по-німецьки — «загорання?» «Та так як і по-нашому, — той каже. — Роздівся, ліг і загорай на пляжі!»

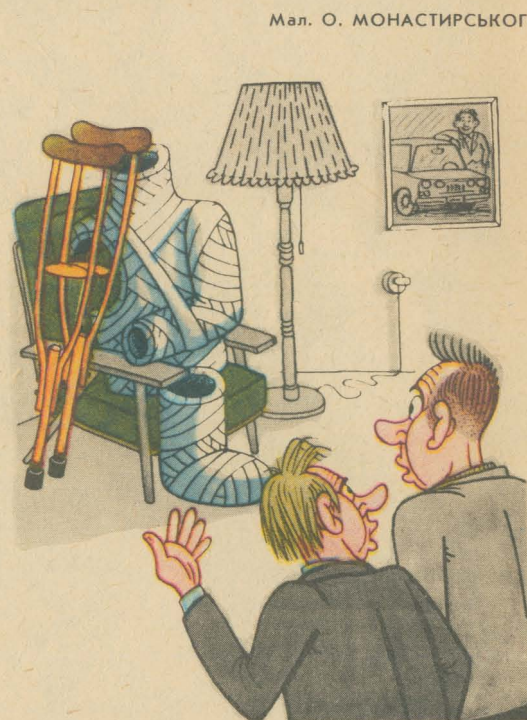
Костянтин СЕРГІЄНКО.

м. Одеса.

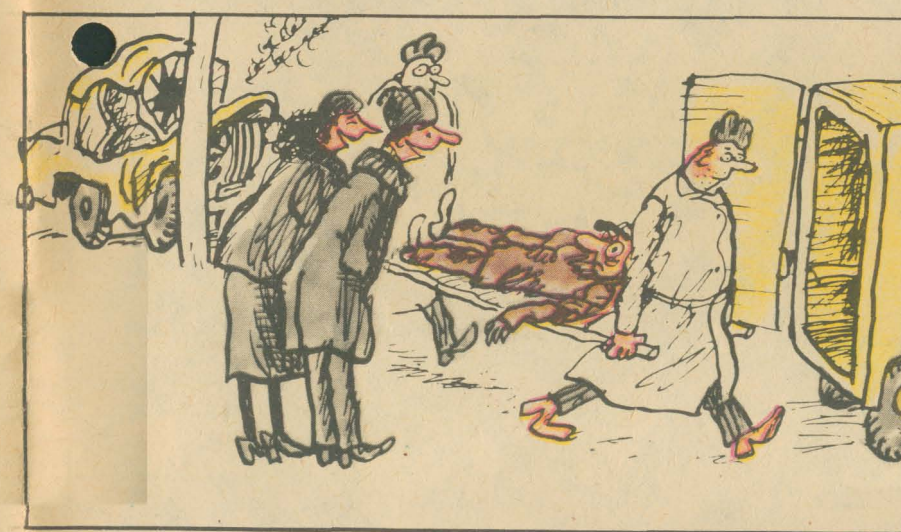
Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Ура!! Тато подарував мені свого мотоцикла!

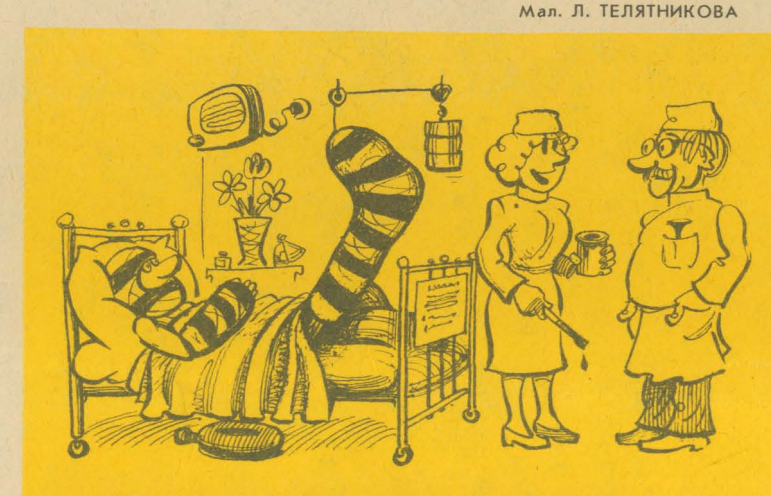
Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

— Це все, що лишилося у мене на згадку про автомобіль...

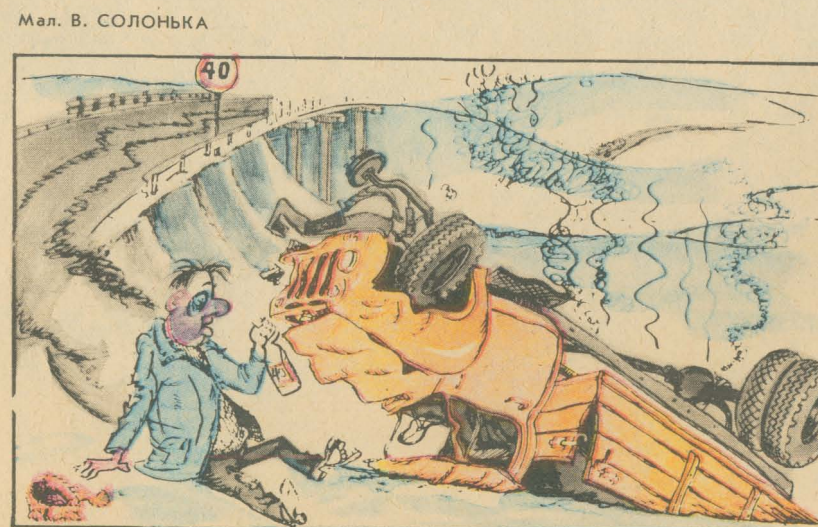
Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— А ми й не знали, що ти машину придбав. Поздоровляємо з покупкою!..

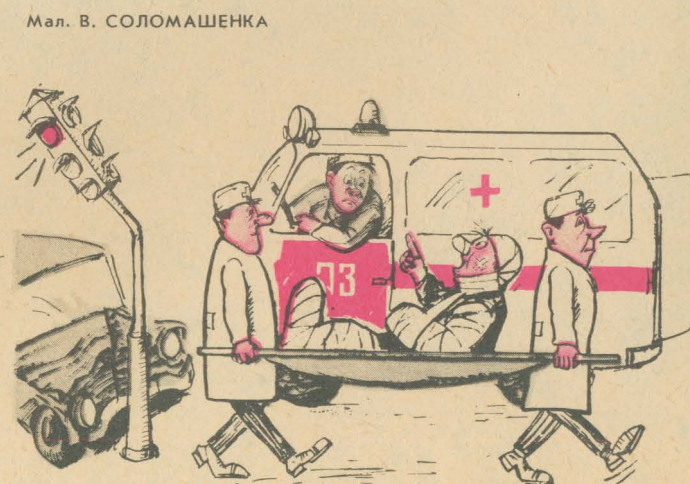
Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

— Навіщо ти його так забинтувала!
— Щоб це йому завжди нагадувало пішохідну смугу.

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Така маленька, а п'ять тонн перекинула...

Мал. В. СОЛОМАШЕНКА

— Тільки прошу — не перевищуйте швидкості!..

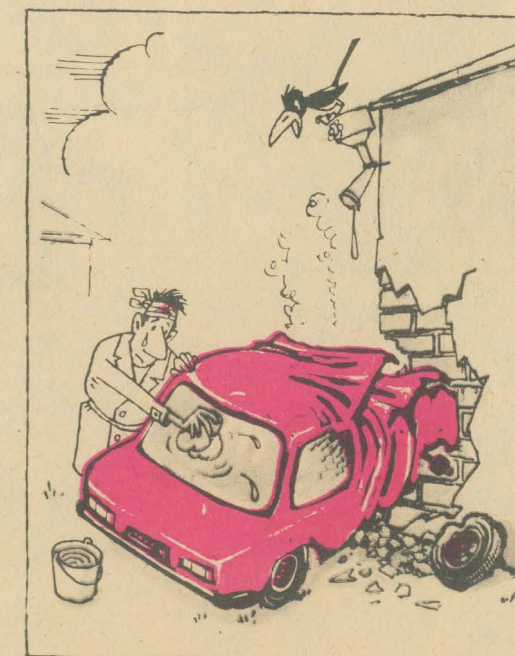
Мал. А. БОРДУНІСА

— Мої права! Он на гілочці висять!..

Мал. В. ШИРЯЄВА

— Ні-ні, мені треба негайно бути в лікарні!

Мал. В. ЧМИРЬОВА

Без слів.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ШАРАДИ

Коли я з «Р», то дні рахують,
Коли із «С», тоді смакують.

(Рік — рік.)

г. ОЗДОБА.

З «К» якщо його почати —
Він галопом зможе мчати,
А лиш «К» на «Л» змінити —
Не дає уроки вчити!

(яніш — яніш.)

Володимир КРАВЧУК.

ПОВАЖНА ПРИЧИНА

Учитель запитує першокласника:

— Ти чому, Петрику, не був у школі?

— Бо брат хворів, — відповідає той.

— Ну, а при чім тут ти? — дивується учитель.

— А я на його лижах катався.

Микола ТЕЛЕГА.

ХВОСТАТА МОВА

Мале щеня

хвостом махає —

про щось зі мною розмовляє.

Поверне хвіст

то так, то так —

сказати хоче щось, дивак!

І я —

даю вам слово! —

збагнув

хвостату мову:

щеня мене просило,

щоб ми з ним

подружились...

І хоч не маю я

хвоста,

та в мене відповідь —

проста:

я усміхнувся малому

і взяв його додому!

Анатолій КОСТЕЦЬКИЙ.

МАЛО

Мати навчає Павлика рахувати.

— Уяви собі, — каже вона, — що у тебе було дев'ять слив. Сім з них ти віддав сестричці. Скільки слив залишилося у тебе?

— Мало! — ображено вигукує Павлик.

Петро СОРОКА.

ОПТОМ

ЖАРТ

Зайшов гном

В гастроном.

— Що вам?

— Сиру грам.

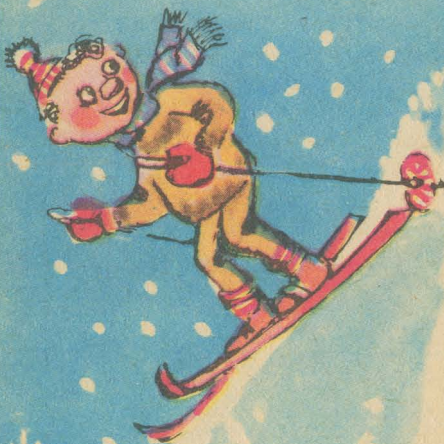
— Ще й порізати?

— Ні, ні, ні!

Оптом

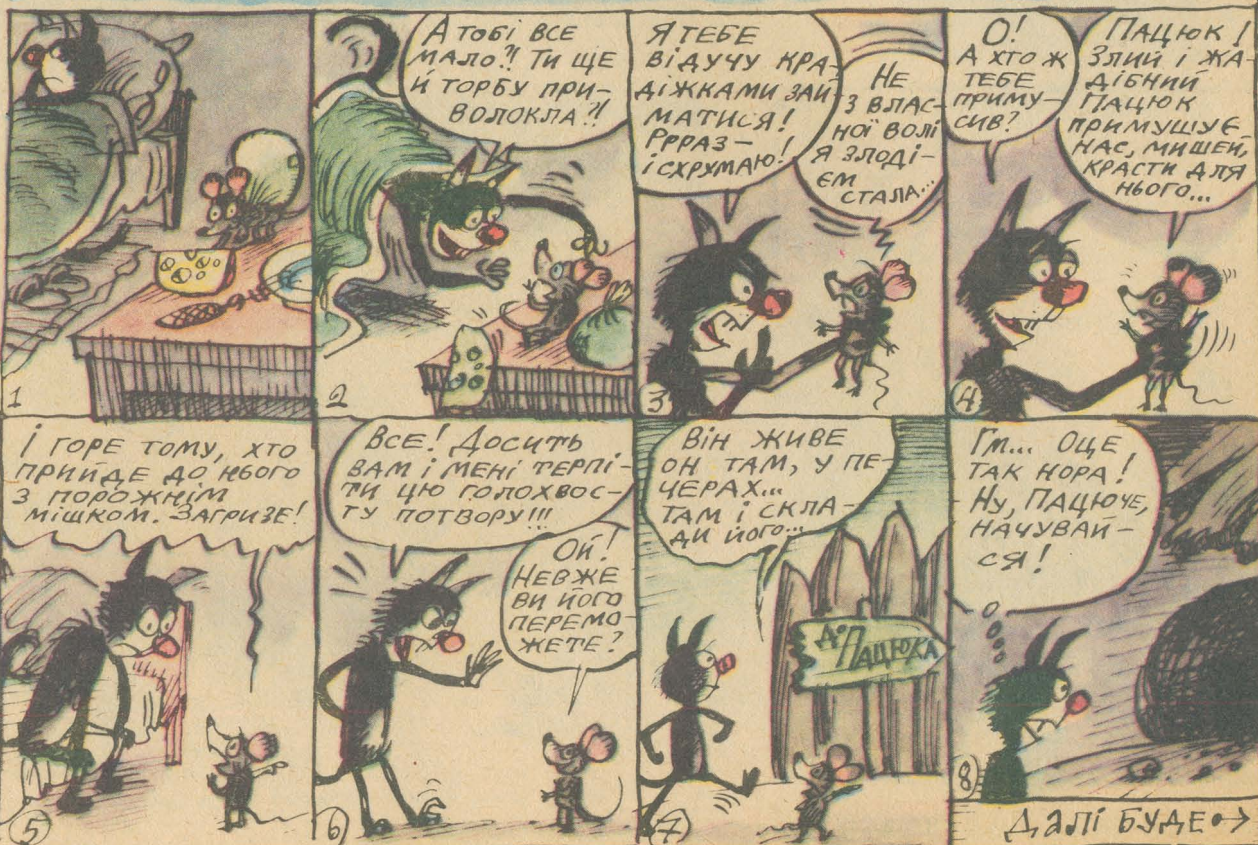
весь шматок мені!

Ігор АРТЕМЧУК.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

У лабіринтах печери

Мініатюри з натури

Весна, воно таки весна. І в хаті, і надворі, і в душі. І вулицею йдеш, радієш. Кожного зустрічного хочеться ласкаво привітати, тепле, лагідне словечко сказати:

— Будьте здоровенькі! Будьте веселенькі! Приходьте на вечір гумору й сатири!

Ідемо і зустрічаємо дівчинку. Самотньо бавиться, бо мама із сусідкою розбалакалася. Які фасони носять ранньою весною?

Дівчинці років шість. Одягнена красивенько, сама білявенька, гарненька.

Товариш і питає:

— Чия ти?

Дівчинка зацікавлено подивилася. Товариш удруге питає:

— Де твоя мама?

Виразніше дівчинка подивилася і відповіла:

— Іди ти в баню!

Мама стоїть сміється... Розумненька доця росте!.. Засвоїла мамину науку.

***

Перед входом у кінотеатр — велика кольорова афіша: «Перший весняний поцілунок».

Я стою у черзі до каси і ворожу: на цей сеанс попаду чи не попаду?

Підходять дві дівчинки і без черги до касирки гукають:

— Тьотю Клаво, нам два!

У черзі:

— Дівчатка! Вечірні кіносеанси вам відвідувати негоже! Ваш же татко сам цю ухвалу підписував! Старшеня, дванадцятирічна:

— Тато підписали, а мама й тьотя Клава скасували!..

***

Хороша колгоспна весна! І танцюють, і співають, і часу не гають: добриво в степи вивозять. Та чи ба — біда! — чотирьох хомутів не вистачає.

Вирядили в район Юхима Юхимовича.

— Катони, голубчику, хомутиків привези!

Жінка й підходященького сидора у дорогу нав'язала.

— Куди ти нав'язуєш? Не на курси — по хомути їду.

А жінка не слухає — в'яже.

— Не супереч! Пригадуєш торішні черезсідельники? Отож!

Поїхав Юхим Юхимович у район. Відчинив перші двері — перша й резолюція: «Вияснити — хто зачинив крамницю!» Другі двері — друга й резолюція: «Вияснили. Зав зачинив, а ключа у добриві загубив». Третя — «Негайно відчинити!..» Четверта, п'ята — «Зава попередити, а хомути відпустити!..» Шоста, сьома, восьма...

Юхим Юхимович везе в колгосп хомути та й думає:

«І хомути хороші, і резолюції непогані. Одне неясно: хомутів чотири, а резолюцій вісім...»

Хатнє виховання

Яка радість наші діти! Весела й дзвінка радість. Втішаються, радіють батьки: чудесна зміна росте. Але гріха не будемо таїти, часом батьки невтішної хатньої науки діток навчають.

Починається це навчання з маленького, грайливо-го:

— Покажи мамі дульку!..

— Учи, учи на свою голову. Іди сюди, доцю... Стрибки, доцю, стрибки... Не слухай тата, маму слухай... Мама цяця, а татко бека, кака... Плюнь на татка... Штрикни таткові в очі... От люба доця, мамина доця... Вона вже вміє батькові в очі штрикати. І мамі штрикаєш? Ой-ой!.. Мама боїться...

Грайлива втіха закінчується неграйливо:

— І в кого воно, отаке чортеня, вдалося? Чуєте, сьогодні чуть ока не виколало. Хто його навчив? У нас такого і в роду не водилося!..

Батько і свою характеристику подає:

— Отож!.. Носи його, вчи його, а воно, бач, якої приноровилося — у лице плювати! От і хоти добра. Це ж тільки воно на ноги зіп'ялося. А що з нього вийде, як підросте?

З віком дитини росте й прикладне виховання.

— Полякай, синок, батька. Лякай, Васю, лякай. Отакечки: гр-р!..

Злякали батька. Впав батько на долівку.

Переїнявши чудернацькі штуковини, дітки стя-

гують з ліжка подушки, ковдри, напинають у хаті халабуду і просять батька:

— Тату, оце, бач, — куринь! Ми поховаємося всередину, а ти кругом бігай та гавкай. Тільки дуже-дуже, щоб нам страшно було.

Часом хатнє виховання нерозважно поєднують з чаркою.

— На, синок, хильни. Для примера хватони грамів двадцять.

— Ви бачили, чого він дітей навчає? Чи ти при своєму розумі? Сам п'єш, гуляєш та ще й сина навчаєш!

— Пий, синок, пий. Це батько дає. Хили!..

Синок вихиляє, кривиться, чхає... Сльози з очей біжать.

— Ото бачиш, синок, яке воно противне? Отак й я страждаю. Ковтнеш, неначе дьогтю хватонеш. А мати думає, що я мед п'ю!..

Весела наука кінчається невесело.

— Ти ще молодий батька вчити! Норова якого взяв: дай, батьку, на сто грамів! Молоко на губах не обсохло, а йому — сто грамів. Я тобі таких сто грамів покажу — у двері не втрапиш!

— Тату! Давайте це діло замнем. Ви ж мене самого вчили: хильни, Васюню! А Васюня, який розговор, хилить. Батько дає!

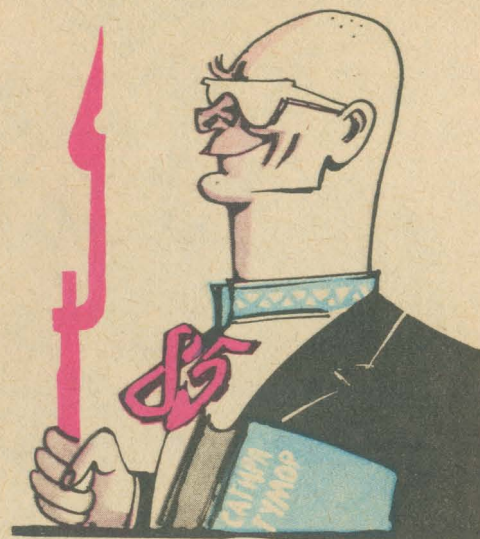
Отут би можна й крапку поставити. Не будемо крапки ставити. Хай батьки поставлять. На те вони й батьки!..

КОРОТКО КАЖУЧИ

- Дехто чим нижче опускається, тим вище себе підносить.
- Деякі пережитки нелегко пережити.
- Падаючи низько, робив вигляд, що низько кланяється.
- Приймав за чисту монету лише паперові гроші.
- Швидко просувачись по службі, не встигав помічати людей.
- Лаври не дають спочивати частіше тим, хто постійно на них спочиває.
- Одним заглядав у рот, іншим готовий був перегризти горло.
- Інколи в пошуках єдності поглядів дивляться в різні боки.
- Зривав маску лише з незахищеного обличчя.
- Настільки згуцував барви, що вони губили свій колір.
- Навіть пропускаючи повз вуха, намотував на вус...
- Завжди шукав себе серед тих, хто себе знайшов.
- Там, де усе по коліна, не завжди все буває по плечу.
- Часто прямота виходить боком там, де косо на неї дивляться.
- Одні не покладають рук, а інші — їх не докладають.
- Жив за рахунок тих, хто не пред'являв рахунку.
- Що трапиться, коли дві широкі натури зустрінуться на вузькій стежці?

Леонід СУХОРУКОВ.

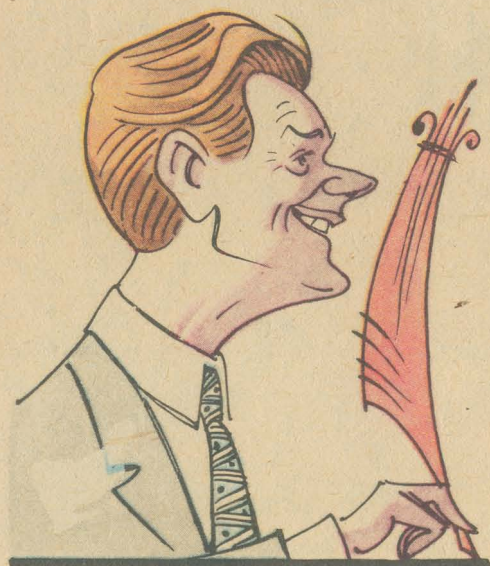
Вітаємо ювілярів!

Старійшину українського гумору
Олександра Івановича КОВІНЬКУ
з його першим восьмидесятип'ятиліттям.

Письменника Івана ШАПОВАЛА
з його першим восьмидесятиліттям.

Поета Миколу СОМА
з його першим п'ятдесятиліттям.

Дружні шаржі А. АРУТЮНЯНЦА

ПЕРСПЕКТИВИ, ПЕРСПЕКТИВОНЬКИ...

От і знову Новий рік дверима рипнув та поріг переступив...

А так уже повелося, що саме перед тим рипом дуже людину нетерплячка розбирає: кортить людині бодай крізь шпарку зазирнути — що ж її за тими дверима, за тим порогом новорічним чекає. Бо в кожного є якась мрія своя...

Не беруся притомом у ясновидці пхатися, а все-таки заявляю: можу достеменно сказати, про що саме, дивлячись на оті двері, мріють не те що якісь там одиниці, десятки, сотні чи й тисячі, а цілі мільйони людей у світі. Не в усьому, щоправда, світі, а в отому, що «вільним світом» називається. Мріють вони про роботу!

Мріють не тільки ті, хто ту роботу втратив, а й ті, хто її не втратив і втратити не міг. Бо ще й не мав.

І знову ж таки, не треба в ясновидці записуватися, щоб сказати, які для тих мільйонів перспективи за новорічним порогом відкриваються.

Скажемо одразу ж: є, такі є на Заході добросерді люди — і то такі, від яких чимало залежить! — що докладають старань, аби ті перспективи якось проявилися, аби в них якась переміна на краще настала.

На доказ — красномовний факт.

Спеціалісти прикинули, що в 1984 році близько півмільйона випускників англійських шкіл поповнять армію безробітних, яких у Англії вже й так у три мільйони не вбгати. Щоб хоч якось зарадити цьому лиху, комітет по зайнятості запропонував такий план: треба організувати спеціальну підготовку молодих людей і створити для них п'ять тисяч місць у державному апараті.

П'ять тисяч на півмільйона — то, звичайно, не таке, щоб підсакувати із радощів. Але, як повідомила газета «Обсервер», англійський уряд вніс у ту справу суттєву зміну: не дуже вагаючись, той план ухвалив. І пояснення відповід-

не знайшлося: бачите, «у державного апарату нема досвіду навчання й виховання молодих людей».

І все-таки, треба віддати йому належне: уряд засвідчив свою турботу про ту молодь. Постаралися — і знайшли в своєму апараті аж... одне вільне місце.

Якщо й далі так піде, то, можливо, що й у новому році...

Щоправда, важко сказати, як воно далі піде. Скоріш усього, що далі й зовсім не піде. Бо апарат нині дуже пильною справою заклопотаний: як зробити безробітними іще майже 20 тисяч шахтарів. Уже й арештантів із них наробили, і калік, і покійників. Ще б тільки безробітними зробити!

Ото й може статися так, що за тими клопатами ніколи буде навіть одне місце на двох юних кандидатів у безробітні підшукати. Тим часом міністр освіти і науки К. Джозеф заклопотаний тим, як би щороку на 10 мільйонів фунтів стерлінгів обскубити бюджетні асигнування на вищі учбові заклади. А це значить, що уже в 1985 році 15 тисяч випускників англійських шкіл не зможуть переступити порога якогось отого вищого учбового закладу, і за порогом нового року для них теж відкриється перспектива разом із сотнями тисяч своїх ровесників долучитися до загону некваліфікованих безробітних.

Ну, та це — між іншим. Головне, що для полегшення гіркої долі молоді сил доклали.

Ось вам іще один утішний факт.

Із понад двох мільйонів безробітних ФРН 925 тисяч — молодь віком до 25 років. Охоплений раптовим припадом людинолюбства, Петер Беніш, офіційний представник уряду ФРН, керуючий апаратом по зв'язках із пресою, заповнявся допомогти своїм молодим співвітчизникам у набутті спеціальності. Найперше, що він зробив для них, то приліпив на свою службову машину наклейку: «Ваше майбутнє — наше майбутнє: учнівські місця-84». Потім поклав на своїх підлеглих завдання зробити іще щось для цієї справи. Невдовзі підлегли радісно відлепортували: у врученому під його високу опіку відомстві кількість місць для професійного навчання молоді вдалося збільшити на 100 процентів: якщо в 1983 році було одне місце, то тепер їх два!

Для тих 925 тисяч і, зокрема, для 200 тисяч тогорічних випускників західнонімецьких шкіл це, звичайно, велика втіха...

Які перспективи розкриваються для західної молоді у новому році, можна судити й по передбаченнях фахівців. Ось що пише французький лікар Жак Делівре, спеціаліст по виробничій профілактиці: «Безробіття викликає у молодих людей розладнання, які характеризуються депресивним станом, глибоким відчуттям власної непотрібності, самотності й туги. Зміна характеру й поведінки можуть супроводжуватися схильностями до наркоманії й алкоголізму».

А американський лікар-соціолог Х. Бреннер підрахував, що при зростанні безробіття лише на один процент смертність зростає на 1,9 процента, кількість самогубств — на 4,1 процента і на 5,7 процента підсакає кількість убивств.

За даними американського центру по контролю над захворюваннями, коли в 1950 році на кожні 100 тисяч чоловік припадало 4,5 самовбивства серед молоді, то в 1980-му — уже 12,3.

Як свідчать ті ж фахівці, тільки в 1983 році в Японії звели порахунки з життям три тисячі молодих людей; у США їх за той рік набралось шість тисяч, а 5500 стали жертвами убивств.

Так що перспективи за новорічним порогом відкриваються такі, що боже збав: є по саму зав'язку шансів нажити хворобу, стати наркоманом, алкоголіком, убивцею, самовбивцею.

Тільки на роботу шансів — як кіт наплакав. І то не лише на 1985 рік!

Так, наприклад, економісти передбачають, що на рік 1994-ий в Італії до 2,7 мільйона безробітних долучиться іще мільйон. А коли говорити про зразкову країну «вільного світу» — США, — то там ті перспективи іще й далі чітко вимальовуються: за підрахунками газети «Вашінгтон пост», наприклад, із п'яти сьогоднішніх безробітних двоє уже ніколи не повернуться на свої старі місця, бо ті місця назавжди зникли...

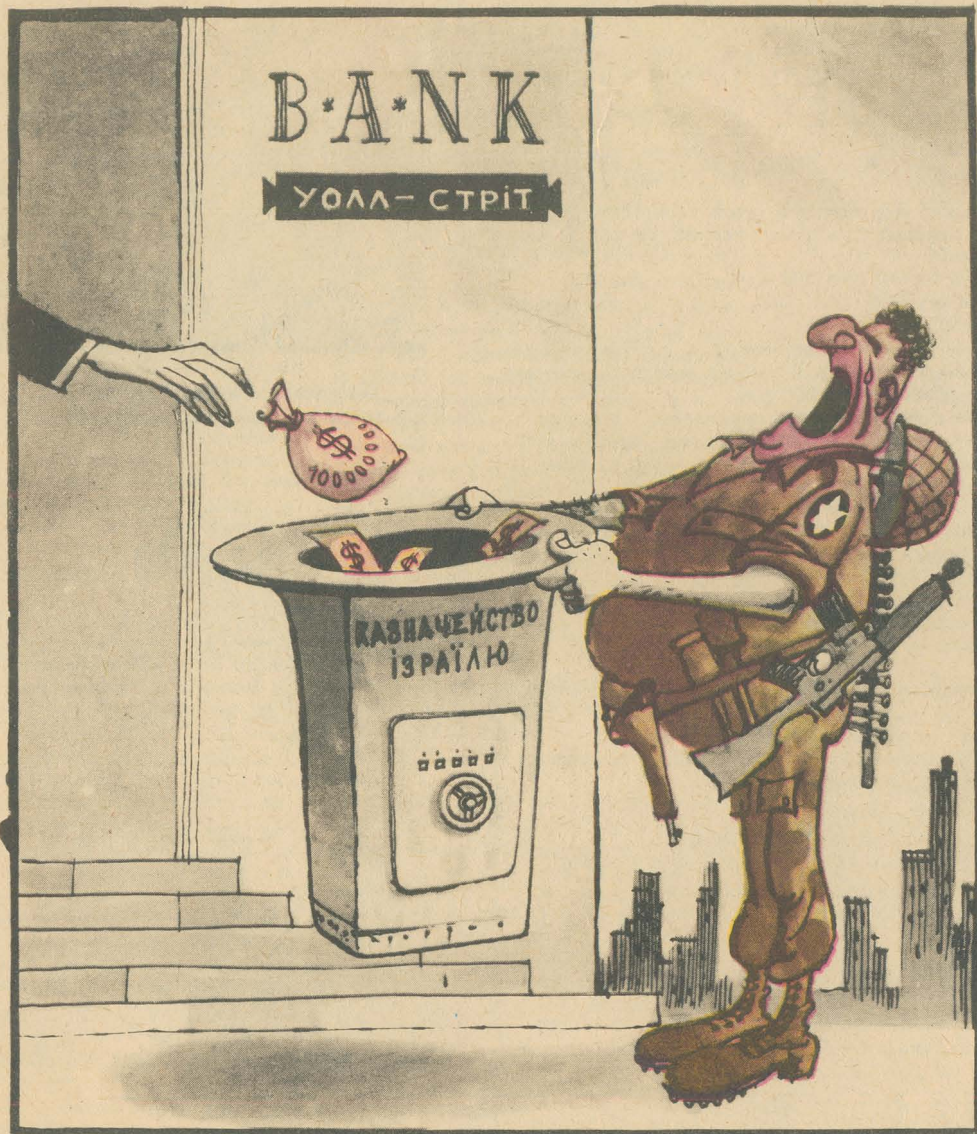
Аж страшно за той новорічний поріг заглядати... Дякувати долі — не нам із вами страшно.

А іншим можемо тільки поспівчувати.

«Державне казначейство Ізраїлю остаточно розорилося, вичерпавши усі валютні резерви. У зв'язку з цим уряд Шаміра звернувся до США з настійним проханням надати Ізраїлю позачергові кредити».

(З газет).

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Штатний жебрак із Тель-Авіва.

Д. МОЛЯКЕВИЧ.

БАЙКА

(За Авіаном, римським письменником, IV ст. н. е.)

Вовк, розлючений, голодний,
В ліс придибав до струмка.
— Що з тобою? — раптом чує
Голос Вовчика-друга.

— Не питай, — озвався кволо, —
Дай ковтну води разок...
Я такий, що в цю хвилину
Подушив би всіх жінок!

Ох і плем'я ж препогане...
А брехливе — страх і жах!..
Слухай, друже: підібрався
До села я. Ліг в кущах.

Бачу, жінка біля хати.
— Руках — її маля,
Верескливе, голосисте...
І вона його вмовля:

«Ну, замовкни, дорогенький,
Сонечко моє ясне...»
А тоді, видать, набридло
Умовлять, та як гукне:

«Перестань нарешті плакати!
Не послушаєш — затям:
Більше цяцкаться не буду,
А віддам тебе вовкам!»

Я в кущах аж облизався:
Це ж бо доля здобич шле...
Треба тільки почекати,
Хай кричить собі мале...

Ну, лежу годину, другу,
А воно не замовка...
Я тоді й озвався: «Жінко,
Віддавай-но малюка.

Ти ж недавно обіцяла,
Що вовкам його даси!..
А вона — у крик, у галас,
Прямо господи спаси!

Що там, братику, зчинилось,
Що там, друже мій, було —
Із кілками, із дрючками
Як набігло все село!

Били так мене, що думав —
Душу богові віддам...
Де, скажи, у світі правда?
От і вір тепер жінкам!

Обіцяють, що завгодно,
Гарні кажуть вам слова,
Все готові вам віддати...
А до діла — чорта з два!

Іван НЕМИРОВИЧ.

ДРУЖНЯ РОЗМОВА ПОЕТІВ

— Геніально! Так, талановито!
Вірш важливій темі присвятив...
Рими свіжі і думки незбиті...
— Ну, а чесно?
— Чесно?... Примітив.

ДЕБАТИ

Півдня точилися дебати:
Як треба по-новому працювати.
Насправді ж «воду» в мікрофон лили,
А працювати... не було коли.

Іван ГРОМ'ЯК.

НОВИЙ РУБІЖ

Новий рубіж в житті Микола взяв,
Не дарма ж бо вертівся, як у пеклі, —
То книги він під меблі підбирав,
Тепер під книги підбирає меблі.

Віталій ГУНЬКО.

СВОЯ ТОЧКА ЗОРУ

На світ дивився поглядом крота:
— Де ж той прогрес? Суцільна
темнота!

Михайло КОСТИВ.

ЧЕСНА ВОРОЖКА

Прийшла жінка ворожити
До баби Явдошки:
— Скажіть, любить чоловік
Мене, ну, хоч трошки?
Взяла баба гонорар
Та й каже:
— Не знаю.
От як стрінуся із ним,
То про це спитаю.

Григорій ДЗЮБА.

СВІТИЛО

До Ліхтаря горнувсь
Ціпок:
— Ходім комусь присвітимо,
Браток!

Анатолій КЛИЧКОВ.

НА БІС

Батько шле листівочку з села
Доньці, що навчається у місті:
«Як екзамен, золотко, здала?
Повідом, бо серце не на місці!»

Та йому відписує: «Дарма
Не спите, турбуєтесь ви, тату.
Був доцент від мене без ума,
Тільки-но взялась відповідати.

Зрештою, розчулений до сліз
(Так його знаннями я скорила)
Попросив, щоб я йому на біс
Восени екзамен

повторила!»

Петро РЕБРО.

м. Запоріжжя.

— Не скупися, татуню, — згадай своє тяжке дитинство!

Народні УСМІШКИ

В СУДІ

Суддя до підсудного:
— Ви стверджуєте, що кидали в потерпі-
лого самими помідорами?
— Стверджую.
— А чому в потерпілого були синці на
голові?
— Помідори були в банках.

Повідомила Т. ВЕЛИКА.
м. Жовті Води
Дніпропетровської області.

ТАЄМНИЦЯ

На березі річки сидить хлопець, занури-
вши палець руки у воду. Мимо проходить
дядько.

— Що робиш, хлопче?
— Таємниця. Але якщо дасте карбован-
ця, то скажу.

Жаль дядьку карбованця, але, врешті-
решт, цікавість перемогла. Дав він хлопцю
карбованця.

— Це я воду грію, щоб рибі було
тепліше.

— Тю, дурень... — сплюнув дядько.
— Дурень чи не дурень, а в кишені уже
сім карбованців зароблених.

Повідомив М. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.
с. Червоні Партизани
Носівського району
Чернігівської області.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— Наш зоотехнік знов усе переплутав: коровам вичитує нотацію
за порушення дисципліни.

«Наказую:

1. Створити постійну комісію тресту по боротьбі з шумом слідуючих працівників...»

(3 наказу).

Надіслав О. АНДРУЩЕНКО.

«Зоотехнік в той час, як його шукали, знаходився на дорощуванні біля теличок в бригаді № 1, і його не змогли вчасно знайти, щоб відправити із свинями в Полтаву на м'ясокомбінат. За нього поїхав ветеринар, і все обійшлося добре».

(3 тексту виступу).

Надіслала О. ГАЛЬКО.

«Виконкому сільської Ради народних депутатів треба більше приділяти уваги питанням причин і обставин, які сприяють самогеноварінню».

(3 протоколу).

Надіслав П. БАЛИНСЬКИЙ.

«Продається корова ряба семинтальної чорної рябої породи латки білі і чорні чередують порівну. Питатись приходить в обід. До обіду і після я з коровою на випасі».

(3 об'яви).

Надіслав І. ПУРТОВ.

«Я Шварапа В. В. об'ясняюся в тому, що вчора ввечері я був на савтирі, де на честь покійника випив двісті грам. Потім він вгостив мене ще й вином, і я пізно ліг спати. Тому сьогодні о 12.43 трубка на реакцію Раппорта була в стані оп'яніння, але я себе п'яним не почував, хоча був відстороненим від роботи».

(Із пояснення).

Надіслав К. БІГАРИЙ.

— Ви кулаком не грюкайте! У мене теж є рука.

— Кгм... А що він хотів цим сказати! В якому розумінні!..

ПОРАДИ НА КОЖНИЙ ДЕНЬ

- Бережіть не тільки зір, а й точку зору.
- Поки нічого не сказали, подумайте, чи потрібно говорити.
- Займайтесь самокритикою — це захищає від критики.
- Поменше слів — побільше інформації.

Юрій РИБНИКОВ.

Якщо ти збираєшся зробити новорічний подарунок своєму Перченяті — не купуй йому, ради всього святого, дитячого велосипеда «Зайка» виробництва Львівського мотозаводу. Бо замість радості завдаси малому великих прикрощів.

У велосипеді, який я мала необережність придбати для своєї дитини, тут же спав ланцюг. Коли ж його наділи — перестали крутитися педалі. Майстер виявив заводський брак, і я відіслала велосипед до Львова. За кілька днів, 31 травня 1984 року, одержала відповідь начальника ВТК заводу (підпис незрозумілий):

«Уважаемый товарищ! Детский велосипед «Зайка-ГМ» заводом получен, после проведения технического анализа будет отремонтирован и выслан в Ваш адрес».

Аналіз той, Перче, триває ще й досі. Кілька разів після того я зверталася на завод — і безпосередньо, і через обласну газету «Львовская правда», — а бракороби з мотозаводу як у рот води понабирали. Видно не люблять вони ні дітей, ні своєї роботи. Отож не зв'язуйся з ними, Перче!

В. ПИСАРЕНКО.

м. Лубни
на Полтавщині.

Як тобі відомо, пародія — жанр літератури і мистецтва. А от на Шахтарській швейно-трикотажній фабриці (Донецчина) вирішили, що і швейники можуть проявити себе в ролі пародистів. Яким чином? А ось послухай. Наша Олександрійська міжрайонна база є постійним партнером цього підприємства. На договірній ярмарці ми бачимо чудові зразки швейних виробів і робимо відповідні замовлення. Але те, що ми одержуємо для продажу, більше нагадує пародію на бачені нами речі. Тільки останнім часом ми тричі складали акти про браковані вироби. І кожного разу трикотажники обіцяли покращити якість. А пообіцявши, знову надсилали «швейні пародії», від яких весело хіба що тільки бракоробам: бо вдалося спихнути свої «творіння» в торговельну мережу та ще й, можливо, премію за це одержати.

ТОВАРОЗНАВЦІ
Олександрійської міжрайонної бази
Кіровоградської облспоживспілки

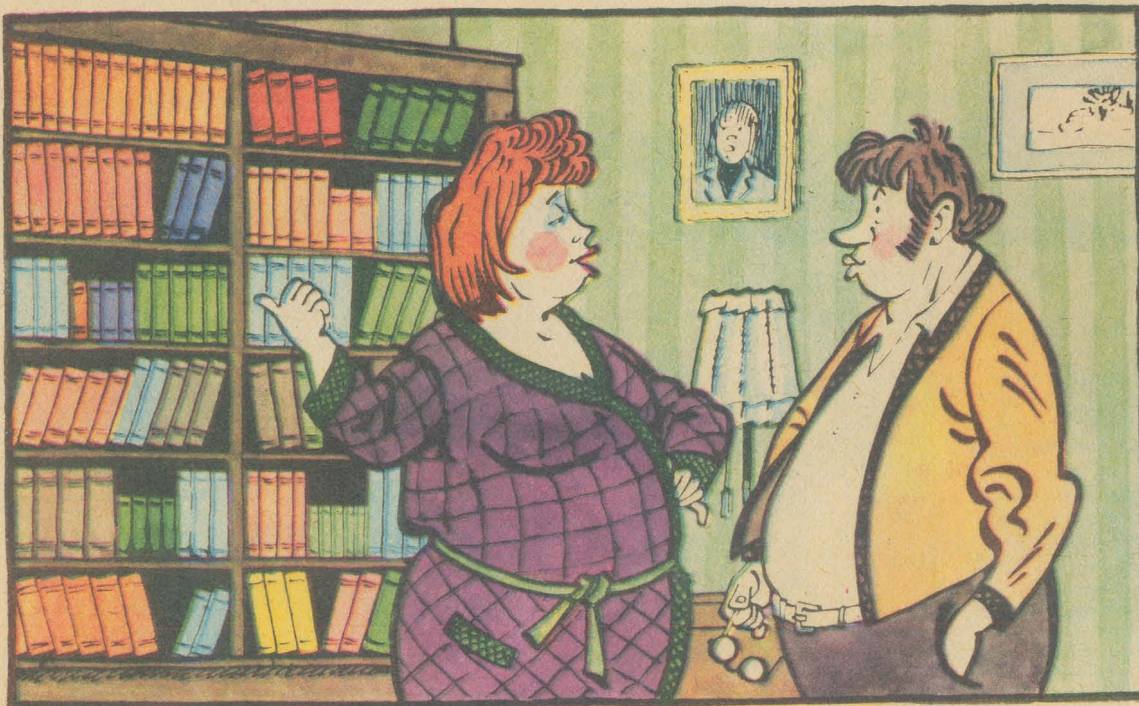

Чи знаєш ти, як зварити суп з фрикадельками на газовій плиті, якщо до неї не підведено газу? Є для цього два способи.

Спосіб перший: поставити на газову плиту електроплитку (керогаз, примус, спиртівку) і здійснювати процес суповаріння точнісінько так, як би й на діючій газовій плиті. Коли суп буде готовий, зняти його з вогню, розлити у тарілки і сьорбати на здоров'ячко, не забувши при цьому щиро подякувати жителям будинку № 4 по вулиці Береговій, що у селі Сенча Лохвицького району на Полтавщині. Це вони ще п'ять років тому придумали такий простий і доступний спосіб приготування супу (а також борщу, картоплі в мундирах і трюфельів по-закарпатському) на непідключених газових плитах.

Спосіб другий: поставити на конфорку кастролу з водою і спокійно чекати, поки підведуть газ. А щоб не померти з голодухи, час від часу надсилайте запити в районні організації, — і ви будете по горло ситі їхніми твердими запевненнями газифікувати будинок найближчим часом!

Л. КОВАЛЕНКО.

— Васю, сходи у бібліотеку й візьми почитати оцю книгу. Сусіди сказали, що дуже цікава.

Дмитро БІЛОУС

Володимир БУТКЕВИЧ

Яків ВАЛАХ

Анатолій ВАСИЛЕНКО

Михайло ЛИТВИН

Дмитро МОЛЯКЕВИЧ

Володимир ПАЛЬЦУН

Андрій ПОМАЗКОВ

Юрій ПРОКОПЕНКО

Володимир САВЦОВ

Радна САХАЛТУЄВ

Іван СВАРНИК

ВІТАЄМО ЛАУРЕАТІВ!

Підсумки щорічного творчого конкурсу Перця.

Цього разу засідання журі творчого конкурсу, очолюване, як завжди, Перцем, виявилось особливо бурхливим. Сталося це у зв'язку з високосністю 1984 року: у ньому було на один день більше, ніж містили попередні роки, і за цей день завзяті автори спромоглися «наклепати» стільки творів, що редакційний портфель, коли у нього спробували їх заохити, затріщав по швах. Довелося Перцеві потрусити калиткою і придбати ще один — із надмірного супершкірзамінника. Що ж до журналу, то при всьому бажанні журі не вдалося проштовхнути на його сторінки малюнків, віршів, гуморесок і т. д. більше, ніж він може розмістити. Тому було вирішено продовжити їх публікацію у 1985 році — не високосному, а лауреатів визначити з-поміж тих, чії твори в порядку черговості встигли проскочити у друк. Після гарячих дебатов, періодично охолоджуваних почесним членом журі — Дідом Морозом, журі визначило лауреатів 1984 року. Ними стали:

Дмитро БІЛОУС — премійований за добірку сатиричних віршів (№ 9 журналу);

Володимир БУТКЕВИЧ — за гумореску «Минька» (№ 8);

Яків ВАЛАХ — за фейлетони на міжнародні теми «Про деякі ініціативи»... (№ 1), «Кол аут...» (№ 9), «Реваншистська сверблячка» (№ 15), «Жінки і фурії» (№ 21);

Анатолій ВАСИЛЕНКО — за карикатури і теми до карикатур, опублікованих протягом року;

Михайло ЛИТВИН — за серію ліногравюр на міжнародну тематику, опублікованих протягом року;

Дмитро МОЛЯКЕВИЧ — за сатиричні вірші «Ріпка» (№ 3), «Ігри з вогнем» (№ 13);

Володимир ПАЛЬЦУН — за гуморески «Заратустра» (№ 2), «Чайник» (№ 11);

Андрій ПОМАЗКОВ — за карикатури і теми до карикатур, опублікованих протягом року;

Юрій ПРОКОПЕНКО — за фейлетони «Незаперечний аргумент» (№ 7), «Феноменальне явище» (№ 10);

Володимир САВЦОВ — за фейлетони на міжнародні теми «Рівняння на дружину» (№ 13), «Хрестики і нуль» (№ 14), «Як «Голос Америки» Санта-Клауса обдурило» (№ 24);

Радна САХАЛТУЄВ — за карикатури, опубліковані протягом року;

Іван СВАРНИК — за добірку сатиричних віршів (№ 17);

Володимир СЛАПЧУК — за гумористичні казки та вірші для дітей, опубліковані у розділі «Перця» (№№ 13, 17, 19, 22);

Володимир СОЛОНЬКО — за карикатуру «Перед «святим ликом» (№ 21);

Володимир СУБОТА — за фейлетони «Льоха на дісті» (№ 10), «Парасолька від морозу» (№ 12);

Леонід СУХОРИКОВ — за афоризми, опубліковані протягом року;

Леонід ТЕЛЯТНИКОВ — за теми до карикатур, опублікованих протягом року;

Т. ЮНАК (Геннадій Костовецький, Олег Попов, Анатолій Юн) — за карикатури, опубліковані протягом року.

Володимир СОЛОНЬКО

Володимир СУБОТА

Леонід СУХОРИКОВ

Леонід ТЕЛЯТНИКОВ

Т. ЮНАК
(Геннадій КОСТОВЕЦЬКИЙ,
Олег ПОПОВ, Анатолій ЮН)

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар),
І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНЬСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-89-12, 441-89-15, 441-89-17.

Адрес редакции: 252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 1 (1187)
(на українському мові)
Издательство «Радянська Україна».

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 03.12.84. Підписано до друку 21.12.84. БФ 07005. 70×108/16. Офсетний друк.
2,8 умовн.-друку. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2267800 прим.
Зам. 07173.

© Журнал «Перець» 1985 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.
Ордена Леніна комбінат печаті видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

«Намагаючись придушити національно-визвольні рухи, імперіалізм США робить ставку на маріонеткові уряди».

(3 газет).

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Вашінгтонський радник, а місцевий зрадник.

Отсканировал reduktor
для rutracker.org